

प्राज्ञमीश्वरंप्राप्ययथामुमुक्षुवोजनाः यद्वा प्राज्ञं ब्रह्म ज्ञं प्राप्य यथासंसारिणः यद्वा प्राज्ञं सौषुप्तं प्राप्य यथा विश्वतैजसावस्थाजीवाः ॥ ९ ॥ पुरुषः परमात्मा शक्तिभिः सत्त्वादिभिर्यथा यद्वा उपासकः पुरुषो ज्ञानबलवीर्यादिभिः यद्वा पुरुषोऽनुशायी प्रकृत्याद्युपाधिभिर्वर्तोयथाऽधिकं विरोचते तद्वत् ॥ १० ॥ विकसत्कुंदमंदारैः सुरभिर्योऽनिलः तस्मात्षट्पदायस्मिन्तत् ॥ ११ ॥ शरच्चंद्रांशूनांसंदोहैः समूहैर्ध्वस्तंदोषातमः रात्रिगतं तमोयस्मिन्तत् अतः शिवं सुखकरं हस्तरूपैस्तरलैस्तरंगैराचिता आस्तृता कोमला वालुकायस्मिन् एवंभूतं पुलिनं ताः समादाय निर्विशयताभिर्वर्तोऽधिकं व्यरोचतेति पूर्वेणान्वयः ॥ १२ ॥ ताश्च मनोरथानामंतं ययुः पूर्णकामा बभूवुः श्रुतयो यथेति अयमर्थः यथा कर्मकांडेश्रुतयः परमेश्वरमपश्यं

सर्वास्ताः केशवा लोकपरमोत्सवनिर्वृताः ॥ जद्गुर्विरहजंतापं प्राज्ञं प्राप्य यथा जनाः ॥ ९ ॥ ताभिर्विधूतशोकाभिर्भगवानच्युतो वृतः ॥ व्यरोचताधिकं तात पुरुषः शक्तिभिर्यथा ॥ १० ॥ ताः समादाय कालिंद्यानिर्विशयपुलिनं विभुः ॥ विकसत्कुंदमंदारसुरभ्यनिलषट्पदम् ॥ ११ ॥ शरच्चंद्रांशुसंदोहध्वस्तदोषातमः शिवम् ॥ रुष्णायाहस्ततरलाचितकोमलवालुकम् ॥ १२ ॥ तद्दर्शनाल्हादविधूतहृद्गुजो मनोरथांतं श्रुतयो यथा ययुः ॥ स्वैरुत्तरीयैः कुचकुंकुमांकितैरचीकूपन्नासनमात्मबंधवे ॥ १३ ॥ तत्रोपविष्टो भगवान्सईश्वरो योगेश्वरांतर्हृदिकल्पितासनः ॥ चकास गोपीपरिषद्गतोऽर्चितस्त्रैलोक्यलक्ष्म्येकपदं वपुर्दधत् ॥ १४ ॥ सभाजयित्वा तमनंगदीपनं सहासलीलेक्षणविभ्रमभ्रुवा ॥ संस्पर्शनेनांककृतांघ्रिहस्तयोः संस्तुत्य ईषत् कुपितावभाषिरे ॥ १५ ॥ गोप्य ऊचुः भजतोऽनुभजंत्येक एक एतद्विपर्ययम् ॥ नो भयांश्च भजंत्येक एतन्नो ब्रूहि साधुभोः ॥ १६ ॥

त्यस्तत्तत्कामानुबंधैरपूर्णा इव भवंति ज्ञानकांडेतु परमेश्वरं दृष्ट्वा तदाल्हादपूर्णाः कामानुबंधं जहति तद्वदिति आत्मकामा अपि प्रेम्णा तमभजन्ति त्याह स्वैरिति अचीकूपनरचयामासुः आत्मबंधवे अंतर्यामिणे ॥ १३ ॥ गोपीसभागतस्ताभिः संमानितः सन् चकास शुशुभे त्रैलोक्येयालक्ष्मीः शोभातस्याः एकमेव पदं स्थानं तद्वपुर्दधत् दर्शयन् ॥ १४ ॥ सहासलीलेक्षणेन विभ्रमो विलासो यस्यांतया भ्रुवा उपलक्षितः संस्पर्शनेन संमर्द्दनेन ॥ १५ ॥ तत्र भगवतोऽकृतज्ञतां तद्वचनेनैवापादयतु कामाः गूढाभिप्राया लोकवृत्तांतमिव पृच्छंति भजत इति भजतः प्राणिनः अनु अनंतरं केचित्तद्भजनानुसारेण भजन्ति केचिदेतद्विपर्ययं यथा भवति तथा तद्भजनानपेक्षमभजतोपि भजन्ति अन्येतु नो भयानिति ॥ १६ ॥